

BETÆNKNING

Afgivet af Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at tage initiativ til opprioritering af kvalificeringen af de sproglige færdigheder gennem undervisningen på Bacheloruddannelse i Journalistik ved Ilisimatusarfik. Initiativet skal sikre, at de sproglige færdigheder blandt de færdiguddannede fra Bacheloruddannelsen i Journalistik ved Ilisimatusarfik løftes som et led i den generelle styrkelse af det grønlandske sprog og brugen heraf. Initiativet ønskes evalueret efter en firårig periode.

FremSAT af Medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataatigiit

&

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at arbejde for, at anvendelsen af det grønlandske sprog styrkes i medierne.

FremSAT af Medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataatigiit

Afgivet til forslagernes 2. behandling

Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke har under behandlingen senest bestået af:

Inatsisartutmedlem Vivian Motzfeldt, Siumut, formand

Inatsisartutmedlem Peter Olsen, Inuit Ataatigiit, næstformand

Inatsisartutmedlem Ineqi Kielsen, Siumut

Inatsisartutmedlem Poul Hansen, Demokraterne

Inatsisartutmedlem Mimi Karlsen, Inuit Ataatigiit

1

EM2016/43 & FM2016/43

EM2016/125 & FM2016/125

J.nr.: 01.39.01.03-00167

J.nr.: 01.25.01/16EM-LABU-00043

J.nr.: 01.25.01/16EM-LABU-00125

Udvalget har efter 1. behandlingen 24. maj 2016 under FM2016 gennemgået forslagene.

1. Forslagenes indhold og formål

1.1 Pkt. 43 om journalistuddannelsen

Formålet med forslaget er i sidste ende at styrke det grønlandske sprog generelt i samfundet.. Således søger forslagsstiller at pålægge Naalakkersuisut at tage initiativ til at hæve kvaliteten af de sproglige færdigheder hos de færdiguddannede fra bacheloruddannelsen i journalistik ved Ilisimatusarfik. Dette skal ske gennem et initiativ, der søger at opprioritere disse sproglige færdigheder gennem undervisningen på nævnte bacheloruddannelse. Som opfølgning på initiativet ønskes en evaluering efter en fireårig periode.

1.2 Pkt. 125 om sprog og medier

Forslagsstiller ønsker med nærværende forslag ligeledes at sætte generelt fokus på en styrkelse af det grønlandske sprog i hele det grønlandske samfund. Således lægges der med forslaget op til, at Naalakkersuisut pålægges i bred forstand at arbejde for, at anvendelsen af det grønlandske sprog styrkes i medierne.

2. Førstebehandling af forslagene i Inatsisartut

Forslagene vedrørende henholdsvis journalistuddannelsen samt sprog og medier blev sammenbehandlet under FM2016. Andenbehandlingen af begge forslag blev sat til EM2016.

Mens Naalakkersuisut udtrykte støtte til EM2016/125 om sprog og medier, mente Naalakkersuisut ikke, at vedtagelsen af EM2016/43 vil være foreneligt med armslængdeprincippet for så vidt angår Ilisimatusarfiks virke.

Under førstebehandlingen af forslagene blev vigtigheden af at føle sig tryk ved anvendelsen af ens eget modersmål understreget. I relation hertil blev det understreget at mediernes sprogbrug kan have stor betydning for et negativt skred i det anvendte sprog i befolkningen.

Der blev udtrykt generelt ønske om, at begge forslag blev til sendt relevant udvalg til videre behandling. Ikke alle ordførere udtrykte støtte eller forkastelse af forslagene.

3. Udvalgets behandling af forslagene

Udvalget noterer sig at Naalakkersuisut generelt bakker op om at styrke det grønlandske sprog i alle uddannelser, der udbydes i Grønland.

Udvalget finder, at en styrkelse af det grønlandske sprog i medierne netop kan komme til udtryk gennem et mindre behov for de versionister, som Naalakkersuisut oplyser, bliver anvendt i dag i de skrevne medier. Dette såfremt det private marked ønsker at gøre brug af de sproglige kompetencer, der måtte være resultatet af bacheloruddannelsen i journalistik. Udvalget skal dog også påpege, at en indsats og et fokus på mediernes sprogbrug alene ikke vil kunne udgøre en hel indsats mod styrkelsen af de sproglige færdigheder hos befolkningen. Udvalget skal således påpege, at en styrkelse af det grønlandske sprogs status og anvendelse i hele den grønlandske befolkning også kan finde sted gennem positiv omtale og positiv anvendelse af det grønlandske sprog på alle niveauer. Således kan en inkluderende sprogdebat i højere grad motivere til anvendelsen og opprioriteringen af det grønlandske sprog i hele befolkningen. Modsat vil en ekskluderende sprogdebat kunne virke demotiverende. Udvalget finder det således positivt, at Naalakkersuisut og et samlet Inatsisartut ønsker at styrke og motivere anvendelse af det grønlandske sprog.

Naalakkersuisut angav i sit svarnotat følgende:

”Naalakkersuisut er opmærksom på at arbejde for en styrkelse af det grønlandske sprog i såvel de elektroniske- som de skrevne medier, uden ønske om i øvrigt at påvirke selve indholdet i de fri medier.

”Dette gøres ved krav om en vægtning af det grønlandske sprog ifm. udbetaling af mediestøtte fra Selvstyret.”

Udvalget ser positivt på denne tilkendegivelser, og ønsker at støtte op om dette arbejde. I den sammenhæng agter udvalget at følge, hvorledes Naalakkersuisut videre vil arbejde for en styrkelse af det grønlandske sprog i såvel de elektroniske som de skrevne medier. Udvalget er bekendt med gældende bestemmelser om anvendelsen af det grønlandske sprog ved modtagelse af mediestøtte, og ser frem til Naalakkersuisuts videre arbejde med fortsat styrkelse af det grønlandske sprog i medierne. På den baggrund deltager udvalget ligeledes gerne i det videre politiske udviklingsarbejde på området, ligesom udvalget selv agter at arbejde videre med emnet i sit videre arbejde.

3.1 Pkt. 43 om journalistuddannelsen

Udvalget konstaterer, at der jf. § 31, stk. 3 i overgangsbestemmelserne i Landstingslov nr. 19 af 19. november 2007 om Ilisimatusarfik anføres følgende:

Stk. 3. De øvrige bestemmelser, der er fastsat eller opretholdt i medfør af de i stk. 1 nævnte landstingslove og landstingsforordninger, forbliver i kraft indtil de erstattes af nye bestemmelser eller ophæves.

Heraf følger, at Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 28 af 26. juli 2001 om uddannelse til journalist stadig er gældende. Den oprindelige hjemmel til udstedelsen af denne bekendtgørelse findes i § 2, stk. 2, § 4 og § 5, stk. 3 i den tidligere gældende Landstingsforordning nr. 6 af 30. oktober 1995 om uddannelse til journalist.

I sit svarnotat udtrykker Naalakkersuisut et ønske om at værne om det armslængdeprincip, der eksisterer i forhold til Ilisimatusarfik. Udvalget skal til dette blot udtale sin støtte og respekt for fastholdelsen af armslængdeprincippet.

Udvalget må dog formode, at gældende bekendtgørelse nr. 28 af 2001 ikke er i strid med dette armslængdeprincip.

Af ovennævnte bekendtgørelse nr. 28 af 2001 fremgår følgende:

§ 18. Formålet med faget sprog er, at de studerende opnår viden om

1) det grønlandske sprogs syntaks og morfologi,

2) kendskab til journalistikkens fortælle teknik,

3) mediesprogets normer for læsbarhed og

4 sproglige redskaber, der danner baggrund for en forståelig og vedkommende journalistik.

Udvalget ser i ovenstående bestemmelse, samt i nærværende forslag, et klart overlap i ønsket om en forståelig og vedkommende journalistik. Udvalget må på baggrund af bestemmelserne i den gældende bekendtgørelse om uddannelse til journalist således formode, at der indenfor de eksisterende rammer for undervisningen på bacheloruddannelsen i journalistik allerede er skabt lovgivningsmæssigt rum for en indsats på linje med den i forslaget ønskede. Det ligger

dog i nævnte armlængdeprincip, at måden, hvorpå en eventuel indsats skal realiseres, fastsættes af universitetet selv.

Af afstemningstemaet til EM2016/43 fremgår følgende:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at tage initiativ til opprioritering af kvalificeringen af de sproglige færdigheder gennem undervisningen på Bacheloruddannelse i Journalistik ved Ilisimatusarfik. Initiativet skal sikre, at de sproglige færdigheder blandt de færdiguddannede fra Bacheloruddannelsen i Journalistik ved Ilisimatusarfik løftes som et led i den generelle styrkelse af det grønlandske sprog og brugen heraf. Initiativet ønskes evalueret efter en firårig periode.”

Udvalget lægger i denne sammenhæng vægt på, at afstemningstemaet er formuleret således, at Naalakkersuisut søges pålagt ”at tage initiativ til opprioritering”. Med denne formulering har forslagsstiller således ikke søgt at begrænse, hvilke former for tiltag, der ønskes igangsat af Naalakkersuisut. Snarere fortolker udvalget afstemningstemaet således, at forslagsstiller ønsker at pålægge Naalakkersuisut at initiere et tiltag. Valget af initiativets form ligger således Naalakkersuisut frit for indenfor gældende lov, så længe initiativet er med til at opnå en opfyldelse af forslagets resterende elementer og formål. Der kunne således f.eks. blot være tale om en dialog med universitetet om emnet med respekt for universitetets selvbestemmelse.

Udvalget deler således ikke Naalakkersuisuts holdning, at en vedtagelse af nærværende forslag vil være uforeneligt med armlængdeprincippet. Udvalget noterer sig dog også, at det af Naalakkersuisuts svarnotat fremgår, at Naalakkersuisut ønsker at forfølge forslagets formål, gennem de muligheder, der gives indenfor lovens rammer.

Som de seneste års erfaringer har vist, er en løbende og planlagt evaluering en vigtig kilde for løbende forbedring af det politiske arbejde, både for Inatsisartut og Naalakkersuisut. Udvalget ser således positivt på kravet om en evaluering af initiativet efter en fireårig periode. En brugbar evaluering vil kræve, at der allerede ved initiativets start som minimum er foretaget nogle vurderinger af niveauet for de sproglige færdigheder blandt de færdiguddannede fra bacheloruddannelsen i journalistik.

3.2 Pkt. 125 om sprog og medier

Udvalget kan konstatere, at nærværende forslag ligger i forlængelse af forespørgselsdebatten under forårssamlingen 2016 (FM2016/103). Med nærværende forslag ønsker forslagsstiller således at Naalakkersuisut i højere grad bindes til at tage initiativ til at styrke sproget i medierne. Under førstebehandlingen blev bl.a. initiativer med ansættelse af sprogkonsulenter og styrkelse af uddannelserne anvendt i stillinger hos de grønlandske medier nævnt. Udvalget noterer sig, at Naalakkersuisut overordnet bakker op om forslaget på linje med Inatsisartut. Med respekt for pressefriheden finder udvalget, at de mest effektive initiativer må findes i dialog med medierne selv.

4. Forslagenes økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at der i begge forslag i overensstemmelse hermed er angivet de økonomiske konsekvenser ved forslagene realisering. Udvalget har ikke fundet anledning til at bestride denne vurdering.

5. Udvalgets indstillinger

5.1 Pkt. 43 om journalistuddannelsen

Et **flertal** i udvalget bestående af Siumut og Inuit Ataqatigiit indstiller forslaget til **vedtagelse**.

Et **mindretal** i udvalget bestående af Demokraterne skal udtale følgende om punkt 43:

"I henhold til Inatsisartutlov nr. 19 af 19. november 2007 om Ilisimatusarfik, så har Ilisimatusarfik selv retten til at tilrettelægge sine uddannelser. Med dette forslag vil Inatsisartut pålægge Ilisimatusarfik, at opprioritere de sproglige færdigheder gennem undervisningen på Bacheloruddannelse i Journalistik på Ilisimatusarfik. I Demokraternes øjne blander man sig på den måde for meget i selve uddannelsen, og dermed bryder man med armlængdeprincippet, og med princippet om, at

Ilisimatusarfik selv kan tilrettelægge sine uddannelser. Demokraterne indstiller på denne baggrund forslaget til forkastelse.”

Et **mindretal** i udvalget bestående af Demokraterne indstiller forslaget til **forkastelse**.

5.2 Pkt. 125 om sprog og medier

Et **enigt** udvalg indstiller forslaget til **vedtagelse**.

Et **mindretal** i udvalget bestående af Demokraterne skal udtale følgende om punkt 125:

”For Demokraterne er det vigtigt, at det grønlandske sprog bliver styrket. Men det er samtidig vigtigt at have respekt for, at det er medierne selv, der skal vurdere, hvordan de ønsker at bruge deres penge - det er ikke noget vi skal diktere fra politisk side. Som udgangspunkt ser det ud til, at de skrevne medier har en god og fornuftig sprogpolitik, hvilket er positivt. Demokraterne vil dog finde det ærgerligt såfremt et yderligere fokus på korrekt sprog kommer til at ske på bekostning af den kritiske journalistik. Vi har stor tillid til, at medierne selv er i stand til at vurdere, hvordan de vil prioritere deres ressourcer. Med denne forståelse indstiller vi forslaget til vedtagelse.”

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslagene til 2. behandling.

Vivian Motzfeldt
Formand

Peter Olsen
Næstformand

Ineqi Kielsen

Poul Hansen

Mimi Karlsen